

Προτυπώσεις της Θ. Ευχαριστίας στην Π. Διαθήκη (2ο μέρος)

[Ορθοδοξία](#) / [Παλαιά Διαθήκη](#)

[Ιερομόναχος Γρηγόριος](#)

Η προς Εβραίους επιστολή θίγει και μίαν άλλη πλευρά της θυσίας του Ισαάκ και του Ευχαριστιακού Μυστηρίου, του Μυστηρίου του Σταυρού και της Αναστάσεως. Μας λέγει ότι ο Αβραάμ προσέφερε προς θυσίαν τον Ισαάκ, μολονότι σ' αυτόν στηριζόταν η επαγγελία του Θεού. Γιατί το έκανε αυτό; «Σκέφτηκε πως ο Θεός μπορούσε και τους νεκρούς να ζωντανέψει· μπορούμε, λοιπόν, να πούμε πως στην ουσία ο Αβραάμ τον πήρε πίσω από τους νεκρούς»**[14]**. Η επέμβαση του Θεού μετέτρεψε τον τύπον του Σταυρού σε τύπον και της Αναστάσεως του Υιού Του. Γι' αυτό ο Κύριος λέγει ότι «ο πατέρας σας ο Αβραάμ αναγάλλιασε στη σκέψη πως μπορεί να δει τις δικές μου τις μέρες· τις είδε και χάρηκε». Διότι «πώς είδεν», ερωτά ο Χρυσόστομος, «αυτός που γεννήθηκε πριν τόσα χρόνια;» «Διά του τύπου, διά της σκιάς. Όπως ακριβώς εδώ προσφέρθηκε το πρόβατο αντί του Ισαάκ, έτσι και το λογικό πρόβατο προσφέρθηκε υπέρ της οικουμένης. Καθόσον έπρεπε η αλήθεια να προδιαγραφεί με σκιώδη μορφή. Πρόσεχε σε παρακαλώ, αγαπητά, πως όλα προτυπώθηκαν με σκιώδη μορφή. Μονογενής ήταν εκεί, μονογενής είναι και εδώ. Αγαπητός και αληθινός εκεί, αγαπητός και αληθινός και εδώ. Από τον πατέρα εκείνος προσφέρθηκε εις θυσίαν και αυτόν ο Πατέρας παρέδωσε να θυσιαστεί»**[15]**

3. Μία φράση που βρίσκεται στην προφητεία για τον Μεσσία του Πατριάρχη Ιακώβ, δίνει στον Ιερό Χρυσόστομο νέα αφορμή για να μιλήσει για την θυσία του Κυρίου, και την θεία Ευχαριστία. «Πλυνεί εν οίνω την στολήν αυτού και εν «αίματι σταφυλής την περιβολήν αυτού», λέγει ο Ιακώβ. Και ο Ιερός Χρυσόστομος: «Πρόσεχε πως μας υπαινίχθηκε εδώ ολόκληρο το μυστήριο. Γνωρίζουν οι πιστοί τη σημασία αυτών των λόγων· “θα πλύνει με οίνο τη στολή του”· νομίζω ότι στολή ονομάζει το σώμα, το οποίο καταδέχθηκε να φορέσει χάριν του μυστηρίου της θείας οικονομίας. Έπειτα για να μάθεις τι ακριβώς ονόμασε οίνο, πρόσθεσε “και με τον κόκκινον σαν αίμα οίνου του σταφυλιού θα καθαρίσει την περιβολή του”. Πρόσεχε πως με το όνομα του αίματος μας υπαινίχθηκε τη σφαγή του και το σταυρό του και όλη την οικονομία των μυστηρίων»**[16]**.

Τα παιδιά του Πατριάρχου Ιακώβ, άκουσαν αυτή την μεσσιανική προφητεία, άλλα δεν απήλαυσαν την πραγματικότητα, για την οποία μιλούσε. Η προφητεία ήταν γι' αυτούς ένα αίνιγμα. Με την έλευση του Μεσσία, το αίνιγμα μετατρέπεται σε γνώση ζωής. Γνώση την οποίαν αποκτούν όσοι βαπτίστηκαν στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Είναι εκείνοι οι οποίοι αποκαθαίρουν εν «αίματι σταφυλής την περιβολήν των».

4. Η θεία Ευχαριστία μοιάζει και προς την θυσία του Προφήτη Ηλία. Όπως τότε μετά την προσευχή του Προφήτη κατήλθε πυρ από τον ουρανό και κατέκαυσε την θυσία, κατά παρόμοιο τρόπο ο ιερέας στέκεται προ του θυσιαστηρίου «και κατεβάζει όχι πυρ αλλά το Άγιο Πνεύμα· και προσεύχεται πάρα πολύ όχι για να έλθει φλόγα από τους ουρανούς και κατακαύσει αυτά που είναι μπροστά του αλλά για έλθει στη θυσία η θεία χάρη και ανάψει με αυτήν τις ψυχές όλων»**[17]**

5. Ο Προφήτης Ησαΐας επίσης μιλώντας για την κλήση του στο προφητικό αξίωμα, αναφέρει το λαμπρό όραμα, το οποίο προηγήθηκε της κλήσεως, και τον προετοίμασε για να την δεχθεί. «Κατά το έτος εκείνο, κατά το οποίο πέθανε ο βασιλεύς Οζίας, είδα σε όραμα τον Κύριο να κάθεται πάνω σε ένα ψηλό και μετέωρο θρόνο· και είδα ακόμη να είναι γεμάτος από απερίγραπτη δόξα ο ναός του. Γύρω από τον ένδοξο αυτό θρόνο στέκονταν τα Σεραφίμ...Και φώναζε δυνατά ο ένας άγγελος προς τον άλλον και έλεγαν· “άγιος, άγιος, άγιος είναι ο Κύριος ο Παντοκράτωρ, γεμάτη είναι όλη η γη από τη δόξα του”. Και σηκώθηκε ψηλότερα το στέγαστρο της πύλης του ναού από τις φωνές και όλος ο ναός γέμισε από καπνό...Και έστειλε σε μένα ο Κύριος ένα από τα Σεραφίμ· και είχε στο χέρι του αναμμένο άνθρακα, τον οποίον πήρε με τη λαβίδα από το θυσιαστήριο. Άγγιξε το στόμα μου και είπε: “ Να, αυτό άγγιξε τα χείλη σου και θα αφαιρέσει τις ανομίες σου και θα καθαρίσει τελείως τις αμαρτίες σου» (κεφ.6,1-7).

Για τους αγίους Πατέρες οι οποίοι συνέγραψαν τις θείες Λειτουργίες, δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία ως προς την σημασία του οράματος: ο Προφήτης μας περιγράφει την ουράνια και αγγελική λατρεία. Αυτή η υπερκόσμια λατρεία ήταν άγνωστη στον άνθρωπο πριν την έλευση του Κυρίου στη γη. Με-ταξύ ουρανού και γης υπήρχε μεγάλο χάσμα. Η ενανθρώπιση όμως του Υιού και Λόγου του Θεού διέλυσε το μεσότοιχο του φραγμού. Το χάσμα μετατράπηκε σε γέφυρα που ένωσε τη γη με τον ουρανό. Άγγελοι κατέρχονται στη γη συνοδεύοντας τον ουράνιο Δεσπότη, και η αγγελική υμνωδία -ο επινίκιος ύμνος-, ψάλλεται στον οίκον της δόξης του Κυ-ρίου.

Γι' αυτό και ο αρχιερέας που ιερουργεί, γράφει ο Ιερός Χρυσόστομος, «όταν στέκεται μπροστά στην αγία τράπεζα προσφέροντας την λογική λατρεία, την αναίμακτη θυσία, δεν καλεί απλώς εμάς να ψάλλουμε τον ύμνο, αλλά αφού προηγουμένως αναφέρει τα Χερουβίμ και υπενθυμίσει τα Σεραφίμ μας προτρέπει όλους να αναπέμψουμε τη φοβερή φωνή και με την ενθύμηση των αγγέλων να αποσπάσει το νου μας από τη γη, λέγοντας στον καθένα από εμάς: Μαζί με τα Σεραφίμ ψάλλεις· στάσου μαζί με αυτά και άνοιξε τα φτερά σου μαζί τους και περικύκλωσε το βασιλικό θρόνο»**[18]**. «Το θυσιαστήριο εκείνο ήταν προτύπωση και εικόνα αυτού του θυσιαστηρίου· εκείνο το υλικό πυρ ήταν προτύπωση αυτού του πνευματικού πυρός. Τότε δεν τόλμησαν να αγγίξουν με το χέρι τα Σεραφίμ αλλά με τη λαβίδα· εσύ όμως το παίρνεις με το χέρι»**[19]**.

Ο άγγελος με τη λαβίδα λαμβάνει τον άνθρακα, τον τύ-πον και την εικόνα του πνευματικού πυρός, του Χριστού. Και ο άνθραξ εκείνος καθάρισε τα χείλη του Προφήτη, για να γίνει το στόμα του Θεού. Ο πιστός προσερχόμενος στο Ποτήριο της ζωής, «χαίρων και τρέμων», μεταλαμβάνει του πυρός το οποίον καθαρίζει όλη

του την ύπαρξη, κατακαίει τον ρύπο και τον δροσίζει «αφράστως». Αυτός που κοινωνεί τον άνθρακα - Χριστό, δεν γίνεται απλώς το στόμα του Θεού, αλλά θεοφόρος και χριστοφόρος.

6. Η θυσία του Χριστού είναι και η «καθαρά θυσία», για την οποίαν ομιλεί ο Προφήτης Μαλαχίας: «Από την ανατολή ως τη δύση του ηλίου το όνομά του δοξάζεται σε όλα τα έθνη, και σε κάθε τόπο προσφέρεται θυμίαμα στο όνομά μου και θυσία καθαρή». «Πότε συνέβησαν αυτά;» ερωτά ο Χρυσόστομος. «Πότε προσφέρθηκε θυμίαμα στο Θεό παντού; Πότε προσφέρθηκε καθαρή θυσία; Δεν μπορείς να αναφέρεις χρόνο που έγινε αυτό, παρά μόνο μετά την παρουσία του Χριστού»**[20]**.

Συγκρινόμενη πράγματι η θεία Ευχαριστία προς την ιουδαϊκή θυσία, «αύτη κυρίως μπορούμε να πούμε ότι είναι η μόνη καθαρή. Γιατί δεν προσφέρεται με καπνό και μυρωδιές ψημένων κρεάτων, ούτε με αίματα και λύτρα, , αλλά προσφέρεται με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος»**[21]**.

7. Όλες οι προαναφερθείσες προτυπώσεις -γεγονότα και λόγοι προφητικοί-, προδιατυπώνουν το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας. Σε καθένα από αυτά τα γεγονότα υπάρχουν λεπτομέρειες, οι οποίες μας θυμίζουν την ευχαριστιακή προσφορά. Ο άρτος και ο οίνος του Μελχισεδέκ, ή από τον Αβραάμ θυσία του αγαπητού και μονογενούς του υιού, το θυσιαστήριο και η αγγελική λατρεία του προφητικού οράματος, ο άνθραξ. Με τις λεπτομέρειες αυτές σχηματίζεται η εικόνα της αγίας αναφοράς. Το πρωτότυπο όμως αυτής της εικόνας δεν είχε φανερωθεί στη Παλαιά Διαθήκη. Για το λόγο αυτό η εικόνα είναι απλώς η σκιά των «μελλόντων αγαθών», σκιά της οποίας η παρουσία επεκτεινόμενη «εις το διηνεκές, ουδέποτε δύναται τους προσερχομένους τελειώσει».

Ο προορισμός της σκιάς ήταν να αναγγείλει την ερχομένη Αλήθεια. Με την ενανθρώπιση του Λόγου «ο λαός ο καθήμενος εν σκότει είδε φως μέγα». Ο Χριστός με τη λαμπερή παρουσία Του φώτισε «του κόσμου τα πέρατα». Το «παλαιόν» γίνεται καινούριο, το «φθαρτόν» αφθαρτίζεται, το «θνητόν» γίνεται αθάνατο. Η παρουσία του «φωτός της ζωής», διαλύει τη «σκιάν του θανάτου» . «Νυν πάντα πεπλήρωται φωτός». Τα πάντα αναδύονται στο φως και την αλήθεια. Η αναμενόμενη, προγευόμενη, και ποικιλοτρόπως προδιατυπούμενη σωτηρία γίνεται ιστορικό και πραγματικό γεγονός.

[14] Εβρ. 11,19.

[15] Εις Γεν. ομ.47, 3 ΕΠ. 54,432.

[16] Εις Γεν. ομ.67, 3 ΕΠ. 54,574-5.

[17] Περί Ιερωσύνης, Λόγος γ, 4 ΕΠ 48, 642.

[18] Εις τα Σεραφείμ 6,3 ΕΠ 56,138.

[19] Ένθ. Ανωτ. Σ.139.

[20] Κατά Ιουδαίων Λόγος ε΄, 12 ΕΠ 48,902.

[21] Ένθ. ανωτ. Σ. 903.

(Ιερομονάχου Γρηγορίου, Η Λειτουργία της Ευχαριστίας του Θεού, εκδ. Ι. Μητρ. Χαλκίδος , σ. 16-25- σε νεοελληνική απόδοση).

<http://bit.ly/1ctf3HA>